«Λατέρνα, Φτώχεια και Φιλότιμο»

Αν φανταστούμε τη θεατρική μας κοινότητα σαν έναν οικισμό και τα χαρακτηριστικά της κάθε παραγωγής να τα δούμε σαν ένα οικοδόμημα, το αρχιτεκτονικό αλαλούμ που θα δημιουργηθεί δεν θα διαφέρει απ' αυτό που όντως επικρατεί στην Κύπρο. Θα υπάρχουν αρχιτεκτονήματα με τις φιλοδοξίες των δημιουργών τους αποτυπωμένες στην ασυγκρότητη εκλεκτικότητα των συστατικών στοιχείων, θα υπάρχουν πιστές αντιγραφές κτηρίων που οι δημιουργοί τους έχουν δει αλλού (αλλά δεν το λένε), θα υπάρχουν οκέλες που η πλούσια (αυτό) χρηματοδότηση τις έκανε να δεσπόζουν πάνω από τα γύρω τους αναγκαστικώς μινιμαλιστικά χτίσματα, θα υπάρχουν και κάτι φτωχοκαλυβάκια που κρύβουν θησαυρούς. Όλα αυτά σε γειτονιές που συχνάζουμε, επειδή υπάρχουν και άλλες όπου συνήθως… δεν πάμε. Εδώ πρέπει να ξεκαθαρίσω κάτι που έχει σχέση με τις προσωπικές αντωνυμίες: γράφοντας «εμείς» στην αμέσως προηγούμενη πρόταση, στην ουσία πολλαπλασίασα τον εαυτό μου και μια ομάδα συνήθων υπόπτων που συναντιόμαστε από παράσταση σε παράσταση ή συνεχίζοντας τη μεταφορά μου, που κυκλοφορούμε σε μια γειτονιά του θεατρικού οικισμού. Υπάρχουν όμως άλλες γειτονιές όπου η μαζικότητα προσέλευσης των θεατών είναι ασύγκριτα μεγαλύτερη, έτσι ώστε το γεγονός ότι «εμείς» δεν συμπεριλαμβανόμαστε στα πλήθη των θεατών ποσώς ενδιαφέρει τους δημιουργούς. Θα επιτρέψω στον εαυτόν μου άλλη μια πρόταση της μπερδεμένης μου εισαγωγής: όταν πήγαινα σε μια παράσταση του «Διόνυσου», καθόλου, ειρήσθω εν παρόδω, ελιτίστικη, αλλά για καθαρά ψυχαγωγικούς σκοπούς φτιαγμένη, αντιλήφθηκα ότι οι «εμείς» του «Διόνυσου» ήμαστε το πολύ πενήντα, αλλά στη διπλανή παραγωγή στο «Πάνθεον», στη «Φούστα Μπλούζα» της Χριστιάνας Αρτεμίου πήγαιναν εκατοντάδες.

Εκατοντάδες ήταν οι θεατές της παραγωγής των Pirasmos Productions που κατέκλυσαν το Σκαλί για να δουν την παράσταση του Λώρη Λοϊζίδη «Λατέρνα, Φτώχεια και Φιλότιμο» κι ας σημειωθεί ότι αυτή ήταν η τρίτη από τις πέντε βραδιές που η συγκεκριμένη παραγωγή θα παιχτεί στον συγκεκριμένο χώρο, συν η περιοδεία της σε άλλες πόλεις. Κάντε τη μαθηματική πράξη κι ας σκεφτούμε το γιατί. Δεν πιστεύω πως την απάντηση πρέπει να την ψάξουμε στην περιβόητη νοσταλγική γοητεία του παλιού ελληνικού κινηματογράφου. Στο κάτω κάτω οι οπαδοί του είδους, των ασπρόμαυρων ταινιών της δεκαετίας του '50, λιγοστεύουν με τον πιο φυσιολογικό τρόπο, αλλά και τα παιδιά των οικογενειών όπου η λατρεία αυτή πήρε διαχρονικό χαρακτήρα και οι οικογενειακές τηλεοπτικές βραδιές περιλαμβάνονται στις γλυκές τους αναμνήσεις και αυτά τα παιδιά δεν αποτελούν το ουσιαστικότερο μέρος του κοινού. Οπότε αυτή η ρετρό γοητεία της ταινίας του Αλέκου Σακελλάριου, που συνειδητά ενέταξαν στην παραγωγή τους οι δημιουργοί της παράστασης, αποτελεί όχι το κύριο δέλεαρ για το κοινό, αλλά χρησιμοποιείται από τον σκηνοθέτη ως μια αισθητική πραγματικότητα με την οποία ο ίδιος μπαίνει σε διαλογική σχέση, εν μέρει αγαπησιάρικη και εν μέρει αποδομητική και παρωδιακή. Δυστυχώς από τις τηλεοπτικές του δουλειές μόνο πάνω στην «Αίγια Φούξια» μπορώ να βασιστώ, καθώς δεν παρακολούθησα τις πιο πρόσφατες, αλλά η ίδια στυλιστική στάση παρατηρείται και σ' αυτή τη θεατρική του δουλειά, όπου την ηθελημένα ναΐφ αναπαράσταση της υπόθεσης διακόπτουν οι έντονες παρεμβάσεις, ευρήματα, περάσματα, παιχνίδια με το κοινό, που υπογραμμίζουν ότι ο σκηνοθέτης και η ομάδα του είναι μαζί με το κοινό του πολύ περισσότερο απ' ό,τι μαζί με το υλικό που χρησιμοποιούν, ωσάν να βλέπουν αυτήν την ταινία μαζί με τους θεατές τους. Μιλώ για τα παιχνίδια με τα σκηνικά αντικείμενα που εντάσσουν κωμικά ψήγματα στη δράση. Μιλώ για τα στιγμιότυπα στην οθόνη, όπου εκεί που αναμένεις τσιτάτα από την παλιά ταινία, προβάλλονται χιουμοριστικά στυλιζαρισμένες σκηνές με τη συμμετοχή γνωστών ηθοποιών από την ευρύτερη οικογένεια φίλων του Λώρη Λοϊζίδη. Μιλώ για το παιχνίδι της ζωντανής δράσης με την κινηματογραφημένη. Μιλώ για τα τρελά εμβόλιμα στιγμιότυπα του Φώτη Γεωργίδη, που παίζει με την υπερβολή και την αυτοέκθεση και το ευχαριστιέται. Οι δύο πρωταγωνιστές, ο Λοϊζίδης και ο Μάριος Δημητρίου, συνειδητά (ευτυχώς) δεν μιμούνται τον Μίμη Φωτόπουλο και τον Βασίλη Αυλωνίτη και δεν επενδύουν καν στην υποκριτική ολοκλήρωση των χαρακτήρων τους. Επενδύουν στη σχέση τους με το κοινό, σ' αυτή τη σχέση της μεγάλης φιλικής οικειότητας που έχουν χτίσει από τις τηλεοπτικές οθόνες. Με όλες τις ατέλειες της παραγωγής, με την προχειρότητα μερικών συστατικών της στοιχείων, που μπορούσαν να φροντιστούν πολύ περισσότερο, αυτή η οικειότητα είναι αναμφίβολα ένα επίτευγμα. Αυτήν πρέπει να ζήλεψε ο ΘΟΚ, σύμφωνα με τις φήμες που κυκλοφορούν, στην προσπάθειά του ν' ανοίξει περάσματα από τη μια θεατρική γειτονιά στην άλλη. Αλλά δεν θ' αρχίσουμε να γράφουμε για κάτι που δεν έγινε ακόμα. Θα γράψουμε όταν γίνει.